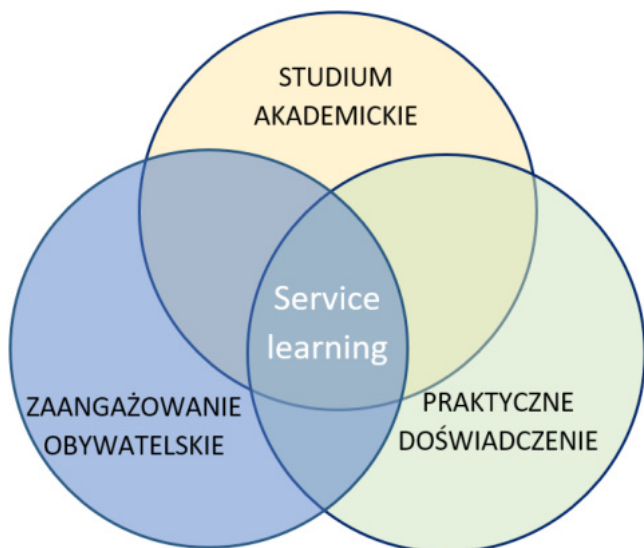

Mariusz Domański

Eduinnowacje XXI wieku Service learning (Uczenie dzięki usługom)

W dzisiejszym materiale zajmę się mało znaną w Polsce formą rozwoju ucznia, a mianowicie metodą service learning. Uczenie się przez usługi wciąż ewoluuje i nie zadomowiło się jeszcze w polskim słownictwie pedagogicznym, zbiorze wspólnych pomysłów i teorii. Ten model uczenia integruje naukę w szkole z pracami społecznymi. Jego podstawową funkcją jest łączenie nauki i refleksji z zaangażowaniem i odpowiedzialnością społeczną¹.

Service learning (SL) to metoda, która angażuje młodych ludzi w działania na rzecz swoich lokalnych społeczności i zarazem sposób na wzbogacenie ich nauki, promowanie rozwoju osobistego i pomoc w rozwijaniu umiejętności potrzebnych do kształtowania świadomego i zaangażowanego obywatelstwa. Uczenie dzięki usługom pozwala integrować wysiłek intelektualny związany ze zdobywaniem wiedzy teoretycznej z aktywnością skierowaną na rozwiązywanie konkretnych zadań. W ten sposób, dzięki praktycznym działaniom, zyskuje się pełniejsze zrozumienie problemów i wyzwań społecznych. Model uczenia dzięki usługom, stanowi zachętę do wykorzystania (i testowania) wiedzy teoretycznej w działaniach praktycznych. Dzięki temu wiedza może zostać umieszczona w konkretnym kontekście i wykorzystana do rozwiązywania rzeczywistych problemów. Jednocześnie pozwala zaspokoić

realne potrzeby społeczne². Wśród największych zalet uczenia dzięki usługom wymienia się:

- wzrost efektywności uczenia się,
- umiejętność stosowania wiedzy w praktyce,
- zwiększenie zdolności dostrzegania złożoności świata i wynikających z niej niejednoznaczności.

Warto również wspomnieć, iż w wymiarze społecznym, nauczanie przez zaangażowanie pomaga zredukować stereotypy społeczne, zwiększa skuteczność dialogu międzykulturowego, wzmacnia poczucie odpowiedzialności obywatelskiej, a także wpływa na wzrost zaangażowania społecznego³. SL to uczenie się służby, to przyjmowanie altruistycznej postawy wobec swojej społeczności, a jednocześnie głębokie spojrzenie na własne dotychczasowe przekonania i uprzedzenia. Uczenie się przez usługi to różne metody pedagogiczne, które łączą pracę społeczną i naukę, tak aby każda z nich wzmacniała się nawzajem. Chcąc dookreślić service learning jedną myślą można rzec, iż SL to czytanie w zamkniętym pomieszczeniu wielkich ksiąg, które otwierają drzwi i okna doświadczeniu⁴.

Głęboka idea SL łączy cele usługi z celami uczenia się z zamiarem, aby działanie zmieniało zarówno odbiorcę, jak i dostawcę usługi. Osiąga się to poprzez połączenie zadań usługowych z ustrukturyzowanymi możliwościami, które łączą zadanie z autorefleksją, samopoznaniem oraz nabywaniem i rozumieniem wartości, umiejętności oraz wiedzy. Należy w tym. miejscu wspomnieć, że uczenie się przez usługi, to coś więcej niż praca społeczna⁵.

Aby w pełni wdrożyć SL warto zwrócić uwagę na kontekst szkolny – aktywność powinna być zaprojektowana w taki sposób, aby zarówno usługa usprawniała naukę, jak i nauka wzbogaca usługę. Kilka przykładów: klasy matematyczne mogą zorganizować korepetycje z matematyki dla uczniów szkół podstawowych, uczniowie klas humanistycznych utworzyć biuro pisania podań do urzędów, klasy biologiczne mogą stwo-

1. https://web.archive.org/web/20111111201324/http://www.nylc.org/sites/nylc.org/files/files/Standards_Oct2009-web.pdf [dostęp 24.07.202]

2. <http://educacio-cp89.webjoomla.es/wp-content/uploads/03-Furco-1-English.pdf> [dostęp 25.07.202]

3. <https://calvin.edu/offices-services/service-learning-center/resources/publications/files/readings/jacoby-review.pdf> [dostęp 23.07.202]

4. <https://www.nl.edu/media/nlu/downloadable/student-services/civicengagement/chapter-1.pdf> [dostęp 25.07.202]

5. <https://icce.sfsu.edu/community-partnerships> [dostęp 25.07.202]

rzyć działania dotycząc ochrony przyrody i zaangażować w nie środowisko lokalne.

Usługi społecznościowe skupiają się na zaspokajaniu potrzeb odbiorców. Uczenie się przez usługi obejmuje celowe łączenie działań związanych z usługami ze szkolnym programem nauczania w celu zaspokojenia rzeczywistych potrzeb społeczności, podczas gdy uczniowie uczą się poprzez aktywne zaangażowanie i refleksję⁶.

SL zawiera następujące kluczowe elementy:

- a) Połączenie z celami działania.
- b) Służba społeczności.
- c) Możliwości refleksji.

SL kładzie nacisk na refleksję, która łączy służbę jako praktykę i jej conceptualizację w odniesieniu do poszczególnych tematów i problemów z tym, jak uczniowie postrzegają siebie i swoje działania jako konstruktywne i znaczące. Skuteczne zastosowanie kluczowych elementów SL zapewnia ogólny sukces projektu, wzbogaca doświadczenie edukacyjne, uczy odpowiedzialności obywatelskiej i wzmacnia społeczność.

Znakomitą inspiracją do działań w ramach serwisu learning będą dobre praktyki amerykańskiego Uniwersytetu Elmhurst. Na stronie internetowej uczelni znajdziemy opisy różnorodnych działań w wielu obszarach życia na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, np.: opieka nad zwierzętami, sztuka, kultura i muzea, edukacja i umiejętność czytania, rozwiązania dla osób starszych. Sami o sobie piszą tak: „Program nauczania

6. <https://studentdevelopmenttheory.weebly.com/astin.html> [dostęp 26.07.202]

usług na uniwersytecie Elmhurst zapewnia studentom i wykładowcom możliwość połączenia nauki na terenie kampusu z usługami dla społeczności lokalnej, krajowej lub globalnej. Service learning wspiera misję Uniwersytetu polegającą na przygotowaniu studentów „do znaczącego i etycznego wkładu w zróżnicowane, globalne społeczeństwo” poprzez wypełnianie luki między teorią a praktyką, jednostką i społecznością.

Jesienią 2021 r. program Service Learning przeprowadził wśród studentów Elmhurst University ankietę, wyniki której wskazują, że 91% uczących się czuje „obowiązek służenia społeczności”. Ten program daje możliwość wprowadzenia w życie poczucia odpowiedzialności⁷. Myślę, że to najlepsza rekomendacja service learning i warto metodę tę wprowadzać do polskich szkół.

7. <https://www.elmhurst.edu/academics/undergraduate/service-learning/> [dostęp 24.07.202]

Mariusz Domański

Dyrektor II Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza w Słupsku, szkoły w Rankingu Liceów „Perspektywy” oraz Rankingu STIM. II Liceum notowane jest w prestiżowym Rankingu Szkoła Kompetencji Przyszłości, a także Microsoft Showcase Schools oraz Szkoły w Chmurze Microsoft. Absolwent studiów podyplomowych: Ewaluacja w edukacji, Zarządzanie zasobami ludzkimi oraz Administracja-prawo, zarządzanie i administracja. Ukończył Pomorską Akademię Liderów Edukacji 2020. Od 2018 roku Ekspert Microsoft Innovative Educator. Trener w programie „Aktywna Edukacja” organizowanym przez CEO oraz ORE. Ekspert ds. awansu zawodowego nauczycieli.

Trauma Tapping Technique (TTT) to sprawdzona metoda samopomocy na rozluźnienie stresu emocjonalnego, którą można wykonać w oczekiwaniu na profesjonalną pomoc terapeutyczną. TTT jest metodą relaksacyjną wystarczająco prostą, aby każdy mógł ją samodzielnie zastosować. Jeśli ty lub ktoś, kogo znasz, doświadczył traumatycznych przeżyć i nie masz jeszcze dostępu do terapii, to jest to metoda, której szybko nauczysz się sam. Warto wypróbować ją również w warunkach szkolnych, jako sposób na rozluźnienie napięć.

Więcej informacji i filmik instruktażowy: <http://www.selfhelpfortrauma.org/>
Aplikację można pobrać na telefon ze sklepu play Google

